

Hvad er retsliberalisme?

PAS PÅ MED ISMER.

”Ismer” skal man være på vagt overfor. Det er ofte noget med, at nogen har fundet ”sandheden” og når den først er gennemført, så får vi Paradis på jorden. At der så begås forbrydelser undervejs – nuvel, sandheden helliger midler. Vi behøver bare at tænke på nogle af det sidste århundredes ismer.

RETSLIBERALISME.

Vi retsliberalister hævder også at bygge på en grundvold af sandhed; men måske alligevel på en anden måde. Vi mener nemlig, at grundvolden er alle menneskers lige ret – tænkt helt til bunds, så godt som vi nu kan.

Dette skyldes i bund og grund et bestemt syn på mennesket.

Når vi hævder alle mennesker lige ret kan det tolkes som en religiøs bekendelse: Enhver af os eksisterer kun i kraft af Guds vilje og derfor er intet mennesker her med større ret end noget andet. Naturligvis vil ikke-religiøse også kunne tilslutte sig bekendelsen om alles lige ret med begrundelser hentet fra den almindelige morallære.

Og det fører også til et bestemt syn på samfundet.

Lige ret betyder at retfærdighed og frihed bliver de vigtigste begreber i samfundssynet, deraf navnet: Retsliberalisme.

Staten opgave er derfor ikke først og fremmest at fremme dette eller hint, at omfordele og udligne økonomiske forskelle, at hjælpe de nødstedte osv. Ej heller at ændre folks meninger og adfærd. Alt dette hører mere hjemme i privatforhold.

Nej, statens opgave er først og fremmest at sikre alle landets indbyggere lige ret.

Nå, den rene junglelov, rå kapitalisme og natvægterstat, hvor den stærkeste overlever og Fanden tager den sidste – tænker du måske?

Ja, det er rigtig for så vidt angår den såkaldte ”liberalisme”, som føres frem i stærkt varierende grad af f.eks. Venstre, Trump, Kina osv. Det er nemlig kun skinliberalisme, der nærmer sig kapitalisme. Alles lige ret er nemlig ikke tilgodeset – nogle har på forhånd fået en fordel frem for andre. Og så er det jo klart, at det hele er ødelagt, før det rigtigt kommer i gang.

Hvad ”mangler” den ”almindelige” liberalisme, hvis formålet er ”lige ret”?

Hvis alle mennesker skal have lige ret, må det betyde, at intet menneske kan hævde at eje noget, som han ikke har gjort sig fortjent til. Dette bringer tankerne hen på grundlaget for hele vort liv: Jorden og dens resurser. Det er ikke skabt af noget menneske og derfor har ingen en særlig ret til disse værdier. De må tilhøre alle i lige grad, dvs. samfundet, som i øvrigt også ved sin vækst og sine investeringer i infrastruktur osv. yderligere forbedrer mulighederne (og dermed værdien) for effektivt at bruge ”jorden”.

Derimod har alle mennesker fortjent det, som de har arbejdet sig til. Ved at arbejde krænker man nemlig ingens ret. Man skaber kun noget, som ikke eksisterede i forvejen og som ikke ville være kommet til verden, hvis arbejdet ikke havde frembragt det.

En praktisk løsning.

Enhver frembringelse indeholder de to ting: ”skabt” og arbejde. Den arbejdsskabte del af værdien tilhører den, der har gjort arbejdet. De skabte dele, som er medgået, tilhører os alle og må ”købes” af den, som skal bruge den. Og sælgeren er ejeren, dvs. os alle sammen – af praktiske grunde ”samfundet”.

Et praktisk studium af disse forhold fører frem til, at en løsning kan lægge i det begreb, som kaldes ”fuld grundskyld”. Det betyder, at enhver betaler samfundet for sit forbrug af de natur- og samfundsskabte værdier – som jo tilhører os alle. Hvis jeg ønsker at bruge noget af den, skal jeg ”købe” den. Og ”sælgeren” er ejeren, dvs. os alle sammen (af praktiske grunde samfundet/staten).

Til gengæld bør jeg kunne ”arbejdets frugter”, den værdi, mit arbejde har, for mig selv; fri af beskatning og anden form for tyveri.

Ligeret til jorden – særskilt ret til arbejdet.

Det er et godt skridt i retning af retfærdighed. Samfundet får grundskylden, jordlejen, jordrenten eller hvad vi nu kalder det samt betalingen for de fisk, den olie osv. vi hiver ”op”. Og jeg og alle andre får udbyttet af vort eget arbejde. Sagt med et gammelt slagord: Enhver sit.

Hvem skal sørge for dem, der ikke kan arbejde, der kommer i nød osv.

Fuld grundskyld vil i et moderne samfund tilføre staten store beløb. Tænk bare på, hvad et areal koster f.eks. i de store byer (”beliggenhed, beliggenhed”). Og det er klart, at jo flere vi bliver, jo mere vi forbruger af de fælles værdier og jo mindre rolle det menneskelige arbejde spiller (robotter, f.eks.), jo kostbarere bliver de fælles værdier.

Hvad skal staten så med alle disse penge?

Det er slet ikke statens penge, det er vores allesammens penge. Og derfor skal de bruges til fællesopgaver, som kommer alle til gode, f.eks. undervisning, politi, sundhed, pleje, social forsikring osv. Og er der noget tilbage, skal det deles lige mellem os alle.

Kan det ikke være lige fedt, om staten får sine penge ved at ”leje” Danmark ud eller ved at beskatte nyttigt arbejde og gavnlig produktion?

Ja, pengene skal jo skaffes under alle omstændigheder. Så, jo – hvis man altså blæser på retfærdigheden – så kan det være et fedt. Og så kan man jo også sige, at det er lige meget, om værdierne skabes gennem slaveri, som i USA før borgerkrigen, eller ej. De skal jo skabes alligevel.

Men hvis man ”tror” på retfærdighed, så tror man vel også på, at ethvert skridt i retning af mere retfærdighed også er et sandt fremskridt retning af moral, etik, bedre social forståelse, mindre vold osv.

Retfærdighed i statsforhold – barmhjertelighed i privatforhold.